

บทสัมภาษณ์พิเศษ นางจันทร์เพ็ญ ลากจิตร ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ผอ. จันทร์เพ็ญ ลากจิตร ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ท่านสำเร็จการศึกษาปริญญาตรี การศึกษาศาสตรบัณฑิต วิชาเอก วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต การจัดการสำหรับนักบริหาร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ภายหลังจากจบปริญญาตรีก็เริ่มมีคอมพิวเตอร์เข้ามาในมหาวิทยาลัย ด้วยความสนใจในเทคโนโลยี ท่านก็ได้ไปเรียนเขียนโปรแกรมภาษา C จำนวน ๖๐ ชั่วโมง และได้ใบประกาศนียบัตร ท่านก็ได้เข้ามาทำงานด้านคอมพิวเตอร์ เป็นลูกจ้างชั่วคราว ที่กองแผนงาน ประมาณ ๔ ปี และ

กรมพัฒนาที่ดินก็เริ่มมีการใช้คอมพิวเตอร์ ในการทำงานจากนั้นท่านได้ไปสอบบรรจุเข้ารับราชการครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๓ ในตำแหน่งข้าราชการครูและรับราชการครู ๑ ปี จากนั้นได้โอนย้ายมารับราชการที่ ฝ่ายข้อมูล กองแผนงาน กรมพัฒนาที่ดิน ต่อมา กรมพัฒนาที่ดินได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการทำงาน และได้จัดตั้งกลุ่มสารสนเทศขึ้น ซึ่งปัจจุบันคือ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ท่านย้ายมาปฏิบัติราชการในตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผน และทำงานเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ อาทิ ระบบแผนงาน แผนการแจกจ่ายงบประมาณ ฯลฯ

การทำงานของท่านมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ พันธกิจของกรมพัฒนาที่ดิน

ท่านร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการด้านดิจิทัลกรมพัฒนาที่ดิน ระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕) เพื่อกำหนดเป็นกรอบนโยบาย ทิศทาง เป้าหมาย และแนวทางการปฏิบัติการ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของกรมพัฒนาที่ดิน ให้มีความเหมาะสมสามารถตอบสนองผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Citizen Centric) และสนับสนุนภารกิจของกรมพัฒนาที่ดิน โดยแผนปฏิบัติการด้านดิจิทัล กรมพัฒนาที่ดิน ระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕) ให้ความสำคัญในการยกระดับ ๕ ด้าน คือ ด้านบุคลากรด้านดิจิทัล ด้านเชื่อมโยงข้อมูล และการเปิดเผยข้อมูล (Open and Connected) ด้านโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล (Infrastructure) ด้านนวัตกรรมและการบริการ (Innovation and Service) และด้านการเป็นองค์การ

ดิจิทัล นโยบายการปฏิบัติด้านสารสนเทศและการสื่อสาร กรมพัฒนาที่ดิน การพัฒนาระบบ API Service ระบบดินออนไลน์ ระบบประชุมออนไลน์ Web Conference ฐานข้อมูลการโต้ตอบกับผู้รับบริการ ด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI Chatbot) “คุยกับน้องดินดี” เป็นต้น ทำให้กรมพัฒนาที่ดิน เป็นองค์กรที่ขับเคลื่อนสู่ระบบราชการ ๔.๐ นอกจากนี้ท่านยังกล่าวถึงการใช้งานระบบ e-Saraban เริ่มใช้งานครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งสามารถรับ-ส่ง หนังสือได้ถึง กลุ่ม/ฝ่าย ตอบโจทย์ นโยบายการประหยัดกระดาษ และมีความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ในปัจจุบันที่ข้าราชการและพนักงานราชการต้องปฏิบัติราชการ นอกสถานที่ (Work From Home) อีกด้วย

หลักการ แนวทาง ในการปฏิบัติงานของท่านให้ประสบความสำเร็จ

ด้านการครองตน ท่านมีความวิริยะ อุตสาหะ ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างมุ่งมั่น ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบความสำเร็จ มีความอดทนไม่ย่อท้อต่อปัญหา/อุปสรรค รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม รู้จักใช้ทรัพย์สินของทางราชการให้เป็นประโยชน์และ คุ่มค่าที่สุด มีความซื่อสัตย์ สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี และมีความจงรักภักดี และเทิดทูนในสถาบันพระมหากษัตริย์ อุทิศเวลาให้ทางราชการเพื่อปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต รับผิดชอบ

ด้านการครองคน ยึดมั่นปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ทำงานเป็นทีม ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน กล้าและรับผิดชอบต่อสิ่งที่ได้กระทำ เปิดโอกาสให้ทุกคนร่วมแสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งให้ความเห็น ปรีกษา และเสนอแนะในงานที่ตนรับผิดชอบ ปฏิบัติงานเต็มที่ตาม ความรู้ ความสามารถ และถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องให้บริการ ถือประโยชน์ของทางราชการหรือ ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ให้ความสำคัญ ยกย่อง หรือให้เกียรติแก่ผู้ร่วมงาน ยึดถือความถูกต้อง ชอบธรรม ไม่แสวงหาประโยชน์ในทางมิชอบ ไม่เลือกปฏิบัติ

ด้านการครองงาน ท่านค้นคว้าหาความรู้ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ มีความตั้งใจปฏิบัติงานให้ได้รับความสำเร็จ ปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบและที่ได้รับ มอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคิดริเริ่ม หาหลักการ แนวทาง วิธีการใหม่ๆ มาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีความขยันหมั่นเพียร เสียสละ และอุทิศเวลาให้แก่ราชการหรืองานที่รับผิดชอบ การปฏิบัติงานยึดหลักผลประโยชน์ของส่วนรวมและ ประชาชน

ด้านการปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรม ท่านประพฤติปฏิบัติตนตามมาตรฐานจริยธรรม คือ ดำรงตนตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรม ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ และมีความรับผิดชอบ ปฏิบัติหน้าที่อย่างเปิดเผย โปร่งใส พร้อมให้ตรวจสอบ มีจิตสำนึกให้บริการด้วยความเสมอภาค มีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม มีความตระหนักรู้และคำนึงถึงสังคมส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อตัวเองในการกระทำใดๆ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อส่วนรวม และพร้อมที่จะเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม

ผอ.จันทร์เพ็ญ กล่าวว่า การที่ท่านดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ฯ ในระยะเวลา ๑ ปี เปลี่ยนหน้าที่จากผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานด้านวิชาการมาเป็นผู้บริหาร การบริหารงานระหว่างผู้บังคับบัญชา กับผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นลักษณะของพี่กับน้อง เนื่องจากท่านทำงานกับน้อง ๆ ที่ ศทส. ร่วมกัน และเป็นทีมงานเดียวกันมากกว่า ๑๐ ปี จึงมีความคุ้นเคยกับน้อง ๆ และทราบถึงลักษณะการทำงานของแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร ลักษณะงานของ ศทส. เป็นงานด้านระบบสารสนเทศ ที่ไม่สามารถทำคนเดียวได้ แต่ละชิ้นงานหรือโครงการ ที่ ศทส.ได้รับมอบหมายมาต้องได้รับความร่วมมือจากกลุ่มฝ่ายต่าง ๆ อย่างเช่น เรื่องการพัฒนาระบบทางด้านสารสนเทศ

เชิงภูมิศาสตร์ ระบบ จะต้องมึ่น้องจากกลุ่มระบบเครือข่าย ช่วยดูเรื่อง Software Hardware Network ดู Storage ที่จะใส่ระบบ และต้องมาเกี่ยวข้องกับกลุ่มภูมิสารสนเทศที่เขามีความรู้ด้าน GIS ถ้าเป็นเรื่องของฐานข้อมูลเขาต้องดูเรื่อง Database ให้ งานของ ศทส. ต้องรวมพลังและเดินไปด้วยกัน การทำงานแต่ละชิ้นงาน ท่านจะบอกเป้าหมายของงานที่ชัดเจน และ Output ของงาน โดยอาจจะดูระยะเวลาเป็นหลัก ยกตัวอย่างการพัฒนาระบบ ๑ ระบบ อาจจะต้องใช้เวลาในการพัฒนาประมาณ ๖ เดือน หลังจากพัฒนาระบบเสร็จแล้ว ต้องมีการสอน การทดสอบและต้องมีคู่มือการใช้งานอีกด้วย

ผอ.ท่านยังกล่าวถึงความแตกต่างของลักษณะการทำงานของคนรุ่นใหม่ ที่เราต้องมีการปรับตัวให้เข้ากัน การทำงานสมัยก่อนนั้นเมื่อได้รับมอบงานจากผู้บังคับบัญชา ถ้าทำงานไม่ได้หรือติดปัญหาเราจะขอไปอบรมเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม แต่ปัจจุบันน้อง ๆ รุ่นใหม่จะเป็นคนเก่ง รอบรู้ เราวางระบบมาเป็นแบบนี้ น้องเขาจะมีข้อคิดเห็นที่ว่าถ้าไปอย่างนี้แล้วติดปัญหาอุปสรรค หรือว่าเขียน Code ต่อไม่ได้ พี่จะต้องเปลี่ยนความต้องการทันที เพราะเราไม่ใช่ Outsource เราพัฒนาเอง แต่ถ้าเป็น Outsource เราสามารถบอกได้ว่าคุณต้องทำตาม TOR แต่ถ้าเราทำกับทีมงานน้อง ๆ ที่เป็นนักวิชาการรุ่นใหม่ คือเราต้องฟังความคิดเห็นของเขา เพราะเราบอกเขาไปแบบนี้ ซึ่งบางทีมันต้องพัฒนา Skill ยังไม่ได้ เขาบอกเขาทำได้ลักษณะแบบนี้ เราก็ต้องปรับตัวให้ Output ของเราไปสอดคล้องกับในสิ่งที่น้องเขาทำได้ งานมันจะออกมาเป็น Version แรกก่อน พี่จะถือหลักแบบนี้คือ เป็น Version แรกที่สามารถนำไปปฏิบัติงานได้เบื้องต้น หลังจากนั้นเราค่อยฟัง Comment แล้วค่อยมาปรับอีกรอบหนึ่ง ปัจจุบันเทคโนโลยีมันเปลี่ยนเร็ว ภาษาการเขียนโปรแกรมที่ใช้ค่อนข้างมาก เมื่อก่อนเราแค่ Foxbase Debase ปัจจุบันไม่มีภาษาแบบนี้ละ ASP.Net ซึ่งทักษะแต่ละคนไม่เหมือนกัน เรามีน้องข้าราชการใหม่ ๆ เข้ามา Skill เขาจะค่อนข้างมาดีดีกว่าคน Generation ก่อนมาก อย่างที่ ศทส. จะทุก Generation เช่น Gen ๑ Gen ๒ Gen ๓ ซึ่ง Gen ๓ ก็จะมีทักษะที่ดี พี่เข้าใจว่าสถาบันการศึกษาจะให้เด็กที่สามารถเลือกลงเรียนได้ สาขามันเยอะมากขึ้น การที่เด็กจะจบมา ๑ คน ต้องมี Project งานจบ เพราะฉะนั้นเวลาที่เราสอบสัมภาษณ์เขามักจะถามถึง Project ที่เรียนจบมา นั่นจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้เห็น Skill ของเด็กรุ่นใหม่

ให้เขาเชื่อมั่นในตัวเราก็คือ เราจะต้องเรียนรู้ แต่ว่าการเรียนรู้ของเรา การรู้เยอะไม่ใช่ที่เราจะไม่ฟังเขานะ เพียงแต่ว่าเราอาจจะมิมุมมองที่กว้างกว่า มีประสบการณ์มากกว่า ในการทำงานท่านจะฟัง

ทีมงานเป็นหลัก ถ้าทีมงานบอกว่าเดินหน้าต่อไป แล้วติดเราจะต้องถอยออกมา แล้วมาช่วยกันคิดว่าจะต้องทำยังไง ถึงจะได้ Output ออกมาให้สำเร็จ “ส่วนตัวที่จะทำงานเป็น Monitor จะติดตามอย่างกระชั้นชิดแบบเฝ้าได้เฝ้า แต่ก็ปล่อยให้ทีมงานเป็นอิสระ”

องค์ความรู้ที่ท่านได้ใช้เพื่อการขับเคลื่อนภารกิจงานให้สำเร็จตามยุทธศาสตร์ กรมพัฒนาที่ดิน

ท่านได้สะสมองค์ความรู้ ในด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านระบบเครือข่ายสำหรับให้บริการติดต่อสื่อสาร ระบบสารสนเทศเชิงพื้นที่ (GIS) การเชื่อมโยงข้อมูลและบูรณาการข้อมูล (API,WMS) ด้าน Database Management ด้าน Information Security ด้าน Software Application Development ด้าน Artificial Intelligence และ Machine Learning เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนภารกิจงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมให้สำเร็จตามยุทธศาสตร์ของกรมพัฒนาที่ดิน ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านดิจิทัล กรมพัฒนาที่ดินจนประสบความสำเร็จ ผลงานที่ประสบความสำเร็จ และภาคภูมิใจมากที่สุด ได้แก่

การก้าวเข้าสู่ระบบ IPv6 กรมพัฒนาที่ดิน (Internet Protocol version 6) ตามแผนปฏิบัติการเพื่อผลักดัน ส่งเสริม และติดตามผลการดำเนินงาน IPv6 กรมพัฒนาที่ดิน (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๘) ในหัวข้อที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ๓ ด้าน ดังนี้ ๑) ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ๒) ด้านการพัฒนาบุคลากร และ ๓) ด้านการส่งเสริมการบริการ

การปรับปรุงการให้บริการข้อมูล เพื่อขับเคลื่อนนโยบายเกษตร ๔.๐ สู่ยุคการปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัล (Digital Transformation) ภายใต้ชื่อ “ดินออนไลน์ : บริการข้อมูลดินและการใช้ที่ดิน” สำหรับให้บริการแผนที่กลุ่มชุดดินและแผนที่การใช้ที่ดิน ข้อมูลการใช้ที่ดิน (Land Use) ระดับ ๒ และข้อมูลชุดดิน (Soil Series) ผ่านระบบออนไลน์ ได้ทุกที่ทุกเวลา ซึ่งจะทำให้เกษตรกร ประชาชน นักเรียน/นักศึกษา สามารถเข้าถึงข้อมูลของกรมฯ และนำไปพัฒนาต่อยอดเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

ผู้รับบริการสามารถขอและรับข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลผ่านทางระบบออนไลน์ที่เว็บไซต์ <http://dinonline.ddd.go.th/> ซึ่งจะมีสถานะแจ้งไว้ ๓ สถานะ ดังนี้ ๑. สถานะรับคำร้องเรียบร้อยแล้ว ๒. สถานะอยู่ระหว่างจัดเตรียมข้อมูล และ ๓. สถานะข้อมูลพร้อมให้บริการ

มุมมองของท่านในการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันและในอนาคต

แนวโน้มเทคโนโลยีที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ส่งผลให้มีการปรับใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างกว้างขวางและรวดเร็วไม่ว่าจะเป็นระบบเครือข่าย ระบบ Cloud ระบบรักษาความปลอดภัย ระบบสารสนเทศที่รองรับการทำงานร่วมกันและเทคโนโลยีดิจิทัลอื่นๆ ซึ่งเข้ามามีบทบาทสำคัญในการทำงานของกรมพัฒนาที่ดิน เช่น การนำเทคโนโลยี Internet of Things (IoT) ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกในงานด้านการพัฒนาที่ดิน เทคโนโลยี AI และอื่นๆ ซึ่งกรมพัฒนาที่ดินจะต้องพัฒนาทักษะบุคลากรให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีใหม่ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ท่านยังกล่าวถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ กรมพัฒนาที่ดิน ที่มีความเสถียรและมีประสิทธิภาพสามารถอำนวยความสะดวกให้บุคลากรกรมใช้งานได้อย่างรวดเร็ว และเจ้าหน้าที่ของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีความชำนาญในการใช้งานระบบประชุมออนไลน์ Web Conference ซึ่งช่วยให้การทำงานในปัจจุบันดำเนินการได้อย่างราบรื่น ในสถานการณ์ที่ข้าราชการต้องปฏิบัติราชการนอกสถานที่ (Work From Home) อีกทั้งบุคลากรกรมส่วนใหญ่มีทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์เป็นอย่างดี ในอนาคตจะต้องมีการปรับปรุงระบบงานให้เป็นระบบดิจิทัลทั้งหมด ให้สามารถปฏิบัติราชการนอกสถานที่ (Work From Home) แบบเต็มรูปแบบ ซึ่งในปัจจุบันระบบการทำงานยังไม่ครอบคลุมการทำงานทั้งระบบ ตามภารกิจของกอง/สำนัก สำหรับระบบ Network Hardware Software เจ้าหน้าที่ของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสามารถปฏิบัติงานได้ จากการเข้ามาทำงานผ่านเครือข่าย โดยการเปิดบริการสำหรับบริมทเข้ามาทำงานในเครื่องแม่ข่ายที่เรียกว่า File Transfer Protocol (FTP) เช่นในสถานการณ์ที่เว็บไซต์กรมพัฒนาที่ดินระบบล่ม หากไม่ใช้กรณีไฟดับ เจ้าหน้าที่สามารถริมทเข้ามาในเครื่องแม่ข่าย และทำงานแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ระบบสามารถกลับมาใช้งานได้ตามปกติ

ข้อคิดเห็นเพื่อการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแก่บุคลากรกรมพัฒนาที่ดิน

ผอ.ท่านได้กล่าวว่า การทำงานด้าน IT ระบบงานทุกอย่างจะอยู่ในมือเรา เราจะรู้ทุกอย่าง เพราะฉะนั้นสิ่งที่บอกล่วง ๆ ทุกคน “จรรยาบรรณ ในการเป็น Admin เป็นเรื่องสำคัญ จะไม่มีการเข้าไปปรับแก้ จะไม่มีการเข้าไปดูข้อมูล จะไม่มีทำอะไรทั้งสิ้นที่จะไปเอื้อกับใครใด ๆ ก็ตามที่สอนน้องไว้เลยว่า เป็น Admin ของระบบกรมพัฒนาที่ดินทุกระบบจะต้องมีจรรยาบรรณตัวนี้ เป็นเรื่องสำคัญมาก ๆ” เพราะฉะนั้นเราทำงานกันจะไม่ค่อยมีข้อร้องเรียน การทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมทุกอย่างมันเป็นระบบออนไลน์ ทีมงานจะต้องมีความกระตือรือร้น จะต้องมีความเอาใจใส่ จะต้องมีความรอบรู้ จะต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ แล้วก็เรื่องที่สำคัญคือเรื่อง Security ของระบบ ตอนนี้ทั้งกรมมีคนที่ทำด้านนี้ในศูนย์ฯ น้อย ซึ่งมันเป็นงานที่ยากแล้วมันเป็นงานปิดทองหลังพระอยู่ข้างหลัง ไม่มีใครเห็นอย่างนี้ แต่ทุกอย่างมันต้อง Monitor ตลอด แต่ว่าเราจะมีเครือข่ายข้างนอก เราจะใช้ของ ETDA เป็นคนตรวจระบบเรื่อง Network เรื่องความปลอดภัยกับเราอีกที ผอ.กล่าวฝากข้อคิดสำหรับน้องที่เป็นข้าราชการใหม่ คือ ๑. ทุกคนต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ตลอดเวลา ค้นหาความรู้ใหม่ ๆ แล้วก็กล้าที่จะยอมรับหรือปรับเปลี่ยนที่ระบบงานที่เข้าไปในหน่วยงานตัวเอง อันนี้เป็นเรื่องสำคัญนะ เหมือนเขาต้องเปิดใจ รับเรื่องเทคโนโลยีดิจิทัล ๒. การฝึกอบรม การฝึกทักษะ อยากจะให้ไปหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอด้วยการอบรมในห้องเรียน หรือผ่านระบบออนไลน์ ๓. ความทุ่มเท กับการเอาใจใส่งาน เป็นเรื่องสำคัญ พี่ไม่อยากจะให้น้องรุ่นใหม่ยึดติดกับกรอบเดิม อาจจะบอกว่าพี่เคยทำแบบนี้ งานเมื่อก่อนเคยทำอย่างนี้ ร่างหนังสืออย่างนี้ไม่ใช่มันจะต้องปรับไปตามสถานการณ์ แต่ทุกอย่างยังต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบ และยิ่งกฎระเบียบทางด้าน IT ปัจจุบันมีเรื่อง พรบ. ข้อมูลส่วนบุคคลที่เราทำงานด้าน IT ทุกคนต้องตระหนัก ซึ่งตอนนี้เลื่อนประกาศไปใช้ปีหน้า แต่จริง ๆ เราที่เป็นข้าราชการต้องเก็บข้อมูลของบุคลากร ของเกษตรกร หรือผู้รับบริการจะต้องรู้หรือตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลที่เรานำมาใช้งาน พี่อยากให้เขาตระหนัก รับรู้เรื่องกฎหมายทางด้าน IT พรบ.ข้อมูลส่วนบุคคล พรบ.อำนวยความสะดวก พรบ.ข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นกฎหมายเกี่ยวกับ IT ด้านนโยบายเรื่อง Cyber security พี่รู้ว่าคอมพิวเตอร์มันจะกลายเป็นเครื่องมือหนึ่งในการทำงานของข้าราชการเกือบทุกคน ของกรมพัฒนาที่ดินในอนาคต ยิ่งเขาจะลดใช้กระดาษใช้อะไรแบบนี้ คอมพิวเตอร์เป็นเรื่องสำคัญ ดังนั้นกฎหมายในด้านต่าง ๆ ข้าราชการจึงจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้มากขึ้น